

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 545

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 29 iulie 2003

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI
Decizia nr. 197 din 13 mai 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002.....	1-3	861.	— Hotărâre privind instituirea bursei de studii postuniversitare în străinătate „Theodor Aman“ pentru domeniul artelor plastice..... 5-6
Decizia nr. 269 din 24 iunie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 673 ⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă	3-5	862.	— Hotărâre pentru acordarea unei burse de studii postuniversitare în străinătate..... 6
			REPUBLICĂRI
			Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale ... 7-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 197 din 13 mai 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002

Costică Bulai — președinte
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Ioan Vida — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate și de constatare că textul de lege criticat încalcă prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție. În temeiul dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, solicită constatarea neconstituționalității și a prevederilor alin. (2) al art. 12 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

CURTEA,

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, excepție ridicată din oficiu de Judecătoria Arad în Dosarul nr. 878/2003.

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 4 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 878/2003, **Judecătoria Arad a sesizat Curtea**

Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002. Excepția a fost ridicată din oficiu de instanța de judecată, într-un dosar având ca obiect rejudecarea (după recurs) a unei plângeri formulate împotriva procesului-verbal de constatare a unei contravenții încheiat la data de 17 mai 2002.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile criticate înfrâng principiul constituțional al neretroactivității legii, consacrat în art. 15 alin. (2) din Constituție. Astfel, deși prin Decretul nr. 184 din 2 aprilie 1954 contravențiile au fost scoase din câmpul faptelor penale și trecute în același abaterilor cu caracter administrativ, art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 prevede că, dacă printr-un nou act normativ fapta nu mai este socotită contravenție, ea nu se mai sancționează, chiar dacă a fost săvârșită înainte de data intrării în vigoare a noului act normativ. În susținerea excepției se invocă și faptul că, deși prin art. 51 al Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 au fost abrogate prevederile Legii nr. 32/1968, textul legal criticat a preluat într-o formă asemănătoare dispozițiile art. 12 din lege, ce au fost declarate neconstituționale prin deciziile Curții Constituționale nr. 90/1999 și 157/1999.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul apreciază că excepția este neîntemeiată și că, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, ar trebui admis principiul legii penale mai favorabile, înscris în art. 13 din Codul penal, și în materie de contravenții.

Avocatul Poporului arată că dispozițiile legale referitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor nu sunt norme de drept penal, iar Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 180/2002, păstrează caracterul administrativ al răspunderii contravenționale. Potrivit art. 47 al ordonanței, dispozițiile ei se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă. Totodată se arată că „dispozițiile art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 au ca obiect dezincriminarea faptei și produc efecte active, începând din momentul intrării în vigoare a actului normativ. Prin urmare, efectele care s-au produs sub imperiul actului normativ anterior rămân câștigate cauzei și încetează de la data apariției noului act normativ. În consecință, textul legal criticat nu conține în sine nici o dispoziție cu caracter retroactiv, ci se referă la aplicarea legii în timp, ceea ce nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de legalitate, ce excede competenței Curții Constituționale“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctul lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268 din 22 aprilie 2002. Textul criticat are următorul conținut: „*Dacă printr-un act normativ fapta nu mai este considerată contravenție, ea nu se mai sancționează, chiar dacă a fost săvârșită înainte de data intrării în vigoare a noului act normativ.*“

Judecătoria Arad, care a ridicat excepția din oficiu, a susținut că aceste dispoziții au caracter retroactiv și sunt neconstituționale, întucât contravin prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că susținerile autorului excepției de neconstituționalitate urmează a fi examinate prin prisma incidenței normelor constituționale și convenționale.

Textul de lege criticat instituie, pentru faptele ce constituie contravenții, o soluție similară celei existente în dreptul penal cu privire la aplicarea retroactivă a legii penale mai favorabile. Această excepție de la principiul neretroactivității legii este consacrată în alin. (2) al art. 15 din Constituție, precum și în art. 13 din Codul penal.

Prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), conform cărora „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*“, trebuie interpretate, în lumina art. 20 alin. (1), în acord cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În legislația românească, ca și în cea a altor state europene (de exemplu, Germania, Cehia și Slovacia), contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ.

Din perspectivă convențională, Curtea observă că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că nimic nu împiedică statele să își îndeplinească rolul lor de gardieni ai interesului public, prin stabilirea sau menținerea unei distincții între diferitele tipuri de infracțiuni. În principiu, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu se opune tendinței de „dezincriminare“ existente în statele membre ale Consiliului Europei. Cu toate acestea, așa cum s-a arătat în Hotărârea din 21 februarie 1994, în cauza *Öztürk împotriva Germaniei*, aceste fapte intră sub incidența art. 6 al Convenției. Pentru a se face această aplicare a prevederilor art. 6 al Convenției, Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că este necesar să fie avute în vedere trei criterii: 1. caracterizarea faptei în dreptul național; 2. natura faptei; 3. natura și gradul de gravitate ale sancțiunii care ar putea fi aplicată persoanei în cauză. În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat, de exemplu, și în cauzele *Garyfallou AEBE împotriva Greciei* (Hotărârea din 24 septembrie 1997), *Lauko împotriva Slovaciei și Kadubec împotriva Slovaciei* (hotărârile din 2 septembrie 1998).

În aprecierea acestor criterii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că modul de definire a faptelor de către dreptul intern nu are decât o valoare relativă, esențială fiind natura faptei și a sancțiunii. Cu toate acestea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat drept pozitive măsurile din legislațiile naționale referitoare la

dezincriminarea unor infracțiuni mai puțin grave în „interesul individului”. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avut în vedere faptul că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, ceea ce conferă faptei natură penală. În aceste condiții distincția operată de statele europene între crime, delikte și contravenții nu este operantă, în sensul art. 6 al Convenției, toate având caracter penal. Tocmai de aceea prevederile acestui articol garantează oricărui „acuzat” dreptul la un proces echitabil, indiferent de calificarea faptei în dreptul intern.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și (6) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, excepție ridicată din oficiu de Judecătoria Arad în Dosarul nr. 878/2003.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 mai 2003.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **COSTICĂ BULAI**

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 269

din 24 iunie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Constanța Grigore, Stela Rusu, Maria Căpraru, Mariana Nicolescu, Vasile Stanciu, Elena Pravăț, Victoria Badea și Silvia Asanache în Dosarul nr. 1.096/2003 al Tribunalului Prahova — Secția civilă.

La apelul nominal se prezintă autorii excepției, prin avocat, și partea Georgeta Silvia Nicolescu, personal și asistată de apărător, lipsind Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 — comuna Lipănești, județul Prahova, și Comisia județeană pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 —

Curtea consideră că, sub acest aspect, legislația contravențională din România, similară celei germane, intră sub prevederile art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Față de cele arătate, Curtea constată că nu este justificată o eventuală sancționare contravențională a unei persoane pentru o faptă săvârșită în trecut, în condițiile în care această faptă nu mai constituie, în prezent, contravenție. Astfel fiind, nu se poate susține neconstituționalitatea prevederilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

Criticile de neconstituționalitate fiind neîntemeiate, excepția urmează să fie respinsă.

Prahova, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul autorilor excepției susține neconstituționalitatea art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă, care prevede efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor având ca obiect bunurile supuse partajului, apreciind că împărțea laudicială ar trebui să fie rezultatul nemijlocit al gândirii judecătorului, iar nu expresia voinței unei persoane neabilitate de lege pentru a atribui loturi, respectiv expertul numit în cauză în vederea realizării operațiilor de măsurătoare, evaluare și altele asemenea.

Avocatul părții prezente consideră că excepția de neconstituționalitate este nefondată, întrucât legiuitorul nu a înțeles să delege atribuțiile judecătorului altor persoane, instanța judecătorească fiind singura competentă a atribui părților loturile propuse de expert. Este ceea ce consacră și art. 673¹⁴ alin. 1 din Codul de procedură civilă, care prevede că, „În toate cazurile, asupra cererii de împărțea la instanța se va pronunța prin hotărâre”.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, susținând că art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă nu încalcă prevederile constituționale

invocate de autorul excepției, constatările expertului cu privire la formarea loturilor rămânând la libera apreciere a judecătorului, care este singurul care va decide atribuirea lor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 1.096/2003, **Tribunalul Prahova — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Constanța Grigore, Stela Rusu, Maria Căpraru, Mariana Nicolescu, Vasile Stanciu, Elena Pravăț, Victoria Badea și Silvia Asanache.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că, întrucât în competența expertului nu pot intra decât atribuțiile prevăzute de alin. 2 al art. 673⁶, și anume evaluarea bunului, stabilirea faptului dacă acesta poate fi comod partajabil în natură și în ce mod, expertul nu poate forma loturile ce urmează a fi atribuite, singura competență să realizeze acest lucru fiind instanța judecătorească. Prin urmare, textul de lege criticat încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 123 alin. (1) și art. 125 alin. (1), potrivit cărora justiția se înfăptuiește în numele legii și numai de către instanțele judecătorești stabilite de lege.

Tribunalul Prahova — Secția civilă arată că dispozițiile art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă enunță elementele principale pe care le cuprinde raportul de expertiză, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească acesta și operațiile ce trebuie realizate pentru desăvârșirea împărțelii, astfel încât activitatea desfășurată de expert este clar determinată, instanța judecătorească fiind în măsură a cenzura raportul de expertiză astfel întocmit, potrivit art. 673⁹ din Codul de procedură civilă. Prin urmare, textul de lege criticat nu contravine prevederilor constituționale invocate și deci excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât reglementarea cuprinsă în art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă nu contravine prevederilor constituționale ale art. 123 alin. (1) și ale art. 125 alin. (1). Se arată că, în scopul împărțelii în natură, dacă pentru formarea loturilor sunt necesare operații de măsurătoare și evaluare pentru care instanța nu are date suficiente, aceasta va dispune efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor. Astfel, textul de lege criticat constituie expresia clară a înfăptuirii justiției cu respectarea garanțiilor procesuale, a principiilor care trebuie să stea la baza oricărei împărțeli.

Avocatul Poporului consideră că argumentele formulate de autori în motivarea excepției de neconstituționalitate vizează probleme de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale în materie de partaj, care intră în competența exclusivă a instanței judecătorești. Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională se poate pronunța numai asupra înțeleșului contrar Constituției al textelor de lege criticate, astfel încât excepția de față este inadmisibilă.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă. Textul legal criticat are următorul conținut:

— Art. 673⁶ alin. 2: *„Raportul de expertiză va arăta evaluarea și criteriile avute în vedere la stabilirea acesteia, va indica dacă bunurile pot fi comod partajabile în natură și în ce mod anume, propunând loturile ce urmează să fie atribuite.”*

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă următoarele prevederi constituționale:

— Art. 123 alin. (1): *„Justiția se înfăptuiește în numele legii.”*

— Art. 125 alin. (1): *„Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că textul de lege criticat prevede posibilitatea instanței judecătorești de a apela la cunoștințele unor experți în cadrul procedurii împărțelii judiciare și de a dispune prin încheiere efectuarea unei expertize atunci când pentru formarea loturilor sunt necesare operații de măsurătoare sau evaluare. Sub acest aspect, părerile experților se limitează la evaluarea bunurilor, indicarea posibilității lor de partajare în natură și a modului în care acest lucru se poate realiza, precum și la propunerea loturilor ce urmează să fie atribuite.

Întrucât art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă prevede *in terminis* că expertul doar propune loturile ce urmează să fie atribuite, instanța fiind cea care, prin hotărâre, le stabilește și le atribuie, este evident că, din acest punct de vedere, critica de neconstituționalitate este lipsită de relevanță. De altfel, potrivit dispozițiilor art. 673¹⁴ alin. 1, cuprinse în capitolul *„Procedura împărțelii judiciare”* din Codul de procedură civilă, asupra cererii de partaj instanța se va pronunța prin hotărâre, indiferent de modul cum a intervenit împărțea bunurilor, prin bună învoială sau nu, sau dacă în cauză s-a dispus efectuarea unei expertize.

Fără îndoială, luând cunoștință de propunerile expertului desemnat — bazate pe măsurători și calcule care implică cunoștințe de specialitate, pe care instanța nu le posedă —, aceasta și le poate însuși ca atare, poate solicita lămuriri suplimentare, fie orale, citând expertul în fața instanței, fie în scris, dispunând să răspundă la obiecțiunile părților sau să efectueze un supliment de expertiză ori poate dispune o nouă expertiză, la cererea părților sau din oficiu. Prin urmare, instanța judecătorească are la dispoziție posibilități ample și variate de natură a-i permite să pronunțe o hotărâre legală și temeinică.

Împrejurarea că, din comoditate sau pentru alte motive, o instanță își însușește propunerile deficitare sau discutabile ale expertului, respingând, fără motivare sau cu o

motivare precară, cererile părților în litigiu, nu reprezintă o problemă de neconstituționalitate, de natură să legitimizeze competența Curții, ci exclusiv un aspect care ține de aplicarea legii, în raport cu o anumită situație de fapt, hotărârea astfel pronunțată fiind supusă cenzurii instanțelor de control judiciar.

Prin urmare, Curtea constată că susținerea autorilor excepției, potrivit căreia textul criticat încalcă dispozițiile

constituționale care prevăd că justiția se realizează în numele legii prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, este neîntemeiată, art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă constituind expresia înfăptuirii justiției cu realizarea garanțiilor procesuale ale tuturor părților implicate în proces.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 673⁶ alin. 2 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Constanța Grigore, Stela Rusu, Maria Căpraru, Mariana Nicolescu, Vasile Stanciu, Elena Pravăț, Victoria Badea și Silvia Asanache în Dosarul nr. 1.096/2003 al Tribunalului Prahova — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 iunie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind instituirea bursei de studii postuniversitare în străinătate „Theodor Aman“ pentru domeniul artelor plastice

Având în vedere prevederile art. 172 alin. (7) și (8) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 107 din Constituție,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă instituirea bursei de studii postuniversitare în străinătate „Theodor Aman“ pentru domeniul artelor plastice.

Art. 2. — Bursa „Theodor Aman“ se acordă o singură dată pe an unuia dintre absolvenții instituțiilor de învățământ universitar stabilite prin ordin comun al ministrului educației, cercetării și tineretului și al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. — (1) Perioada pentru care se acordă bursa „Theodor Aman“, durata stagiului anual, condițiile de evaluare și promovare în anul următor de stagiul, precum și sistemul de monitorizare a utilizării bursei se stabilesc prin ordin comun al ministrului educației, cercetării și tineretului și al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Cuantumul bursei se stabilește anual, în funcție de țara pentru care a fost obținută bursa, prin ordin comun al ministrului educației, cercetării și tineretului și al ministrului culturii și cultelor, cu avizul Ministerului Afacerilor Externe.

(3) Transportul bursierilor se suportă de către aceștia din cuantumul bursei.

Art. 4. — (1) Bursa „Theodor Aman“ se acordă de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului din veniturile realizate din taxele în valută încasate de la studenții și cursanții străini.

(2) Sumele neacordate sau rezultate ca urmare a anulării stagiului de pregătire a bursierilor se reportează pentru următorul concurs.

Art. 5. — (1) Bursa „Theodor Aman“ se obține prin concurs organizat la nivel național.

(2) Concursul național pentru acordarea bursei „Theodor Aman” se desfășoară în baza unui regulament prin care se stabilesc:

- a) instituția care organizează concursul;
- b) modalitatea de lansare publică a ofertei de bursă;
- c) condițiile de înscriere și participare;
- d) conținutul dosarului de candidatură;
- e) condițiile de prezentare a activității concurenților;
- f) componența juriului de selecție;

- g) criteriile de selecție;
- h) calendarul de desfășurare a concursului;
- i) alte aspecte necesare în vederea organizării și desfășurării concursului.

(3) Regulamentul prevăzut la alin. (2) se aprobă prin ordin comun al ministrului educației, cercetării și tineretului și al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul educației, cercetării și tineretului,
Alexandru Athanasiu
Ministrul culturii și cultelor,
Răzvan Theodorescu
Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 17 iulie 2003.
Nr. 861.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE pentru acordarea unei burse de studii postuniversitare în străinătate

În temeiul art. 107 din Constituție,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) La propunerea Universității Naționale de Arte din București, se aprobă acordarea unei burse de studii postuniversitare în străinătate domnului Virgil Scripcariu, absolvent al universității, promoția 2003, Facultatea de Arte Plastice — Catedra de sculptură.

(2) Cuantumul bursei care se acordă domnului Virgil Scripcariu este de 8.000 euro.

(3) Prin ordin comun al ministrului educației, cercetării și tineretului și al ministrului culturii și cultelor se vor stabili condițiile de utilizare a bursei.

(4) Universitatea Națională de Arte din București va urmări modul de utilizare a bursei acordate domnului Virgil Scripcariu.

Art. 2. — Cheltuielile legate de acordarea bursei prevăzute la art. 1 se suportă din bugetul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului pe anul 2003.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul educației, cercetării și tineretului,
Alexandru Athanasiu
Ministrul culturii și cultelor,
Răzvan Theodorescu
Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 17 iulie 2003.
Nr. 862.

R E P U B L I C Ă R I**LEGEA Nr. 87/1994
pentru combaterea evaziunii fiscale*)****CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. — Evaziunea fiscală este sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau de la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale de către persoanele fizice și persoanele juridice române sau străine, denumite în cuprinsul legii *contribuabili*.

Art. 2. — Efectuarea de activități permanente sau temporare, generatoare de venituri impozabile, poate avea loc numai în baza unei autorizații emise de organul competent sau a unui alt temei prevăzut de lege.

Art. 3. — Contribuabilii au obligația ca, în termen de 5 zile de la înregistrare, să declare, la organul fiscal pe a cărui rază teritorială își au sediul, datele în legătură cu subunitățile constituite în sucursale, filiale, puncte de lucru, depozite, magazine și cu oricare alte locuri în care se desfășoară activități producătoare de venituri, băncile și conturile bancare în lei și în valută, indiferent de locul unde funcționează, în țară sau străinătate.

De asemenea, contribuabilii au obligația să declare organului de control bunurile sau valorile impozabile depozitate în alte locuri decât cele prevăzute la alin. 1.

Declararea sediilor subunităților prevăzute la alin. 1, de pe teritoriul țării, se face și la organul fiscal teritorial unde acestea funcționează.

Orice schimbare intervenită în legătură cu datele prevăzute la acest articol se va comunica organelor fiscale competente, în termen de 15 zile de la data când a avut loc.

La solicitarea organelor de control, băncile sunt obligate să comunice existența conturilor deschise de contribuabili.

Contribuabilii care realizează venituri din activitatea de comerț sau prestări de servicii către populație sunt obligați să afișeze, în locurile unde se desfășoară activitatea, autorizația de funcționare și certificatul de înregistrare care conține codul unic de înregistrare atribuit.

Art. 4. — Contribuabilii sunt obligați să evidențieze veniturile realizate și cheltuielile efectuate din activitățile desfășurate, prin întocmirea registrelor sau a oricăror alte documente prevăzute de lege.

Contribuabilii sunt obligați să utilizeze pentru activitatea desfășurată documente primare și de evidență contabilă stabilite prin lege, achiziționate numai de la unitățile stabilite prin normele legale în vigoare, și să completeze integral rubricile formularelor, corespunzător operațiunilor înregistrate.

Art. 5. — Contribuabilii sunt obligați să declare cu sinceritate veniturile realizate, bunurile mobile și imobile aflate

în proprietate sau obținute cu orice titlu legal, precum și alte valori care generează titluri de creanță fiscală.

Când legea nu prevede obligația de depunere a declarației de impunere, contribuabilii răspund de calcularea corectă a impozitelor și a taxelor pe care trebuie să le verse la buget, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 6. — Persoanele fizice sau juridice care realizează venituri ori dețin bunuri mobile sau imobile ori desfășoară activități, supuse impozitelor și taxelor, sunt obligate să plătească, la termen, sumele datorate statului.

Art. 7. — Nerespectarea reglementărilor fiscale în domeniul vamal, prin declararea inexactă, sub orice formă, a valorilor sau prin sustragerea bunurilor de la operațiunile de vămuire, în scopul neachitării taxelor vamale sau al diminuării acestora ori a altor obligații fiscale, se sancționează potrivit legii.

Art. 8. — Organele financiar-fiscale din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și din unitățile teritoriale subordonate, Garda Financiară și alte persoane împuternicite de lege au dreptul de a verifica contribuabilii cu privire la respectarea de către aceștia a dispozițiilor legale de organizare și de desfășurare a activităților economice producătoare de venituri impozabile sau bunurile supuse impozitelor și taxelor.

Contribuabilii au obligația de a permite efectuarea controlului și de a pune la dispoziția organelor de control toate documentele contabile, evidențele și oricare alte elemente materiale sau valorice solicitate, în vederea cunoașterii realității obiectelor ori surselor impozabile sau taxabile.

**CAPITOLUL II
Infrațiuni și pedepse**

Art. 9. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă refuzul de a prezenta organelor de control, împuternicite conform legii, documentele justificative și actele de evidență contabilă, precum și bunurile materiale supuse impozitelor, taxelor și contribuțiilor la fondurile publice, în vederea stabilirii obligațiilor bugetare.

Art. 10. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi sau cu amendă neîntocmirea, întocmirea incompletă sau necorespunzătoare a documentelor primare ori acceptarea de astfel de documente în scopul împiedicării verificărilor financiar-contabile, dacă fapta a avut drept consecință diminuarea veniturilor sau surselor impozabile.

Cu pedeapsa prevăzută la alin. 1 se sancționează și punerea în circulație, în orice mod, fără drept, sau deținerea în vederea punerii în circulație, fără drept, a documentelor financiare și fiscale.

*) Republicată în temeiul art. XII din titlul II al cărții a II-a din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 24 octombrie 1994, și a fost modificată prin:

— Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 30 august 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 26 martie 2003;

— Legea nr. 161/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003.

Art. 11. — Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 8 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte:

a) sustragerea de la plata obligațiilor fiscale prin neînregistrarea unor activități pentru care legea prevede obligația înregistrării sau prin exercitarea de activități neautorizate, în scopul obținerii de venituri;

b) sustragerea în întregime sau în parte de la plata obligațiilor fiscale, în scopul obținerii de venituri, prin nedeclararea veniturilor impozabile, ascunderea obiectului ori a sursei impozabile sau taxabile ori prin diminuarea veniturilor ca urmare a unor operațiuni fictive;

c) omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în acte contabile sau în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate ori înregistrarea de operațiuni sau cheltuieli nerezale, în scopul de a nu plăti ori a diminua impozitul, taxa sau contribuția;

d) organizarea și conducerea de evidențe contabile duble, alterarea sau distrugerea de acte contabile, memoriile aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau alte mijloace de stocare a datelor, în scopul diminuării veniturilor sau surselor impozabile;

e) emiterea, distribuirea, cumpărarea, completarea ori acceptarea cu știință de documente fiscale false.

Tentația se pedepsește.

Art. 12. — Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte:

a) sustragerea de la plata obligațiilor fiscale prin cesionarea părților sociale deținute într-o societate comercială cu răspundere limitată, efectuată în acest scop;

b) sustragerea de la efectuarea controlului financiar-fiscal prin declararea fictivă cu privire la sediul unei societăți comerciale, la sediile subunităților sau la sediile punctelor de lucru, precum și la schimbarea acestora fără îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, efectuată în acest scop.

CAPITOLUL III

Contravenții și sancțiuni

Art. 13. — Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni:

a) nedeclararea, în termenele prevăzute de lege, de către contribuabili, a veniturilor și bunurilor supuse impozitelor, taxelor și contribuțiilor;

b) calcularea eronată a impozitelor, taxelor și a contribuțiilor, cu consecința diminuării valorii creanței fiscale cuvenite statului;

c) neprezentarea de către contribuabili, la cererea organului de control, a documentelor justificative și contabile referitoare la modul în care au fost îndeplinite obligațiile fiscale;

d) refuzul de a prezenta organului financiar-fiscal bunurile materiale supuse impozitelor și taxelor, în vederea

stabilirii veridicității declarației de impunere și a realității înregistrării acestora;

e) nereținerea sau nevărsarea, potrivit legii, la termenele legale, de către contribuabilii cărora le revin asemenea obligații, a impozitelor, taxelor și a contribuțiilor care se realizează prin stopaj la sursă;

f) nedeținerea actelor, situațiilor și a oricăror alte date în legătură cu activitatea efectuată de către unitatea și subunitățile de care răspund contribuabilii, cerute de organele financiar-fiscale, în vederea cunoașterii realității financiar-contabile din acea unitate sau subunitate, precum și utilizarea, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, a documentelor cu regim special;

g) neaducerea la îndeplinire, la termen, a dispozițiilor date prin actul de control încheiat de organele financiar-fiscale;

h) neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 3 din prezenta lege;

i) neonorarea, în mod nejustificat, de către bănci sau instituții financiare, la care contribuabilii au deschise conturi de disponibilități bănești, a titlurilor de creanță fiscală emise de organele competente, în vederea urmăririi silite a impozitelor, taxelor și a contribuțiilor neachitate la termen, inclusiv a dobânzilor.

Contravențiile prevăzute la alin. 1 se sancționează cu amendă de la 500.000 lei la 30.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice.

Art. 14. — În cazul în care, ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni sau contravenții, nu se pot stabili, pe baza evidențelor contribuabilului, impozitele, taxele și contribuțiile datorate, acestea vor fi determinate de organul de control prin estimare, utilizând în acest scop orice documente și informații referitoare la activitatea și perioada desfășurată, inclusiv compararea cu activități și cazuri similare.

Art. 15. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele de control financiar-fiscal din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și unităților teritoriale subordonate, Garda Financiară și de către celelalte organe de control abilitate potrivit legii.

Art. 16. — Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 17. — Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 18. — Orice alte dispoziții contrare prezentei legi se abrogă.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

---